

Varg

KORTFAKTA

lat. *Canis lupus*

Vikt: 30-55 kg,

Mankhöjd: upp till 90 cm,

Kroppslängd: 90-150 cm,

Antal ungar: 5-6

VÅRA FYRA STORA

När den senaste istiden hade släppt sitt grepp om Skandinavien, för ungefär 10 000 år sedan, kom vargen till våra trakter. Kanske kom den i vildrenens spår, som en av de första invandrarna

SEDAN KOM MÄNNISKAN och så småningom, för flera tusen år sedan, tämjde vi den första vargen. Vi gjorde djuret hanterbart och formade det efter våra behov – vi fick hundar med olika egenskaper och med vitt skilda utseenden. Men den biologiska klockan går sakta och ännu har alltför kort tid förflutit för att varg och hund biologiskt skall anses vara två skilda arter. Märkligt nog ser många idag vargen som en fiende, medan släktingen – hunden – anses vara människans bästa vän.

Vargen finns spridd över stora delar av norra halvklotets skogs- och tundraområden, ibland också i stäpp- och ökenområden. Färgen varierar med livsmiljön. I polartrakterna är vargarna vita och i de mörka skogarna i Nordamerika finns det djur som är svarta. Våra skandinaviska vargar varierar i färgskalan grå-brunt med inslag av gult. Storleken varierar också. Våra vargar väger normalt 30-55 kg. Men från Nordamerika finns uppgifter om vargar som vägt uppemot 80 kg. Det verkar också som om vargflockarna ibland blir större i Nordamerika. I Skandinavien är det vanligt att en flock består av 3-11 medlemmar.

En vargflock är nästan alltid en familjegrupp med ett föräldrapar, det s k alfafaret, och deras valpar. När valparna är knappt ett år vandrar de flesta iväg för att hitta ett eget hemområde och förhoppningsvis en livskamrat. Det händer dock att en eller flera ungvargar stannar och

hjälpes föräldrarna att ta hand om den nya valpkullen.

Vargen är en hund!

Eller – Hunden är en varg!

Vargen har en anpassningsförmåga som få andra djur. Den är därför inte utrotningshotad i ett globalt perspektiv. Men man har lyckats utrota vargen inom stora delar av dess forna utbredningsområden. I utrotningskriget drog man sig inte för att använda gift, varggropar, saxar och andra fallor. I vårt land fanns det länge också en skullplikt som innebar en skyldighet att på olika sätt jaga och döda varg. Då var Sverige ett bondesamhälle och vi fruktade vargen för att den var ett hot mot tamboskap, och därmed mot bondens försörjning.

Därför fick vi skräckhistorier som Rödluvan & Vargen m fl – de ingick i

kriget mot vargen. För människor som traditionellt varit jägarfolk, som Nordamerikas indianer, är vargen "Brother Wolf". De har alltid beundrat vargen och känslan av brödraskap har förstärkts genom likheterna mellan hur den "vite mannen" behandlade vargen och Amerikas ursprungsbefolkning.

När vargen fridlystes i Sverige, så sent som 1966, fanns det bara ett fåtal djur, troligen färre än 10 vargar. Fram till dess hade staten bidragit till utrotningen genom att betala ut skottpengar. Efter en trevande start under 1980-talet har vargen i Skandinavien börjat återta sina gamla jaktmarker. I skenet av dagens vargdebatter, som handlar om något eller några hundra djur, kan det vara av intresse att titta bakåt i tiden. Mellan åren 1827 och 1839 dödade man i genomsnitt 520 vargar per år i Sverige! Då fanns vargen i alla landskap, utom på Gotland.

Vargens möjligheter att överleva idag beror på om vi människor vill dela med oss av livsrum och av skogens bytesdjur.

